

'Karoshi'

Un expert en qüestions econòmiques ha dit que la crisi té més d'aprensió del que ens pot passar que no pas del que realment ens passa. Segons com es miri, sembla que tingui raó, perquè ocorren fets que no lliuen. L'expert en recalca un: al mes d'octubre darrer, la inflació va fer pujar un 0,4% l'IPC, el quàdruple de la produïda fa justament un any. I no és propi que la inflació pugi en temps de recessió. Els preus, que sempre s'han distingit pel seu esperit numantí, no s'abaixen, i els ciutadans, en general, no afluixen. Les entrades per al par-

tit de futbol Espanya-Dinamarca es van esgotar dos dies abans del partit, tot i arribar a cotitzar-se a 25.000 pessetes, amb l'auguri que a la revenda podrien assolir les 50.000. La *ruta del bakalao* (quin nom tan poètic!) és notablement transitada, i això que resseguir-la suposa una bona provisió de diners i el dipòsit del cotxe ple.

Potser ens passa com a unes tribus de negres africans que, anys enrere, van cridar l'atenció perquè eren protagonistes d'un fet estrany: de cop i volta, algun d'ells, que gaudia de bona salut, començava a cridar

“Ai que em moro, ai que em moro” i, efectivament, es moria, sense que els metges poguessin detectar-hi cap avaria física mortal de necessitat. Això, en el seu moment, va intrigar molt antropòlegs i exploradors.

Deia, doncs –i dic–, que qui sap si som víctimes d'un embuix: vam començar a dir-nos: “Que ve la crisi, que ve la crisi!” i no hem parat fins que no l'hem tinguda aquí. Però ningú no ens explica ben bé què ha passat.

Els japonesos hi aporten una nota increïble. El seu govern, per boca de Morihiro Hosokawa, va adreçar-se

al poble per recomanar que deixin d'ésser uns “drogats del treball” i que no s'afanyin tant. Cal tenir en compte que el poble japonès ha arribat a considerar l'excés de feina com una causa de mort natural. Fins i tot han donat un nom a la malaltia, per distingir-la d'altres. En diuen *karoshi*, i es resisteixen a escurçar la jornada laboral, ni que sigui amb finalitats terapèutiques.

Tanmateix, haurien d'ésser més considerats: si s'avenen a descansar ells, potser podrem descansar una mica més nosaltres.

Pere Calders